

Weg des doods

Christopher Golden

Weg des doods

Twee documentairemakers reizen over de beruchtste snelweg van Siberië, waar niet alleen de kou hun vijand is

Vertaald door Marike Groot en Sander Brink

ISBN 978-90-225-9934-1
ISBN 978-94-023-2140-1 (e-book)
ISBN 978-90-528-6608-6 (audio)
NUR 330

Oorspronkelijke titel: *Road of Bones*
Vertaling: Marike Groot en Sander Brink
Omslagontwerp: Jonathan Bush
Omslagbeeld: © DPS Design & Prepress Studio
Auteursfoto: © Jacqueline Semreau
Zetwerk: Mat-Zet bv, Huizen

© 2021 Christopher Golden
© 2023 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor John McIlveen en Tony Tremblay,
de aardigste mannen in de wereld van de horror

1

Teig werd met een ruk wakker achter het stuur en trapte op de rem, maar de banden vonden alleen ijs. Prentiss gilde toen ze begonnen te glijden, over permafrost vol bevroren bandensporen. Teig stuurde met de richting van het slippen mee en trapte het gaspedaal in. Zijn hart bonsde terwijl hij probeerde het profiel van de banden zo te krijgen dat ze grip op de weg kregen. Hij keek voorbij de vangrail naar met sneeuw bedekte boomtoppen, naar bergen in de verte. De val van de klif zou hun dood betekenen, maar dat zou tenminste sneller zijn dan doodvriezen op de Kolyma-snelweg.

De banden kregen grip. Teig gaf een ruk aan het stuur en stuurde van de afgrond vandaan, maar door hun impuls ramden ze de vangrail. Met een knarsend geluid van gebroken metaal brak het busje erdoorheen en helde naar de afgrond, en Teig brulde van angst terwijl hij plankgas gaf. Het metaal krijste toen de gebroken vangrail zich in het zijpaneel van de UAZ boorde, maar het busje sprong naar voren.

Er klopten aderen op zijn slapen terwijl hij pompend op de rem trapte. Hij zette de UAZ in zijn vrij, zette de motor af en strompelde het busje uit, zo stijf van de adrenaline dat hij het wilde uitschreeuwen. In plaats daarvan liet hij zich op zijn knieën zakken en leunde

over de vangrail, waar hij de ene na de andere hap ijsskoude lucht opzoo. Het uitzicht was dan misschien spectaculair, de val zou hun dood hebben betekend. Tien meter naar links was een klein gedeelte van de vangrail doorbroken, en nog een meter of vier ervan was nu helemaal verwrongen en gebogen, allemaal als gevolg van de klap van het busje. Hoe hij hen op de weg had weten te houden was hem een raadsel. Teig haalde nog eens diep adem, voornamelijk om te voorkomen dat hij de *sugudai* zou uitbraken die hij als lunch had gegeten.

Een portier werd dichtgegooid. Laarzen knerpten op de sneeuw. Teig hoorde zijn naam roepen, maar hij moest nog steeds tegen zijn misselijkheid vechten. De kou hielp. De ijzige lucht schroeide zijn longen en prikte op de stukken huid die aan de lucht waren blootgesteld. Zijn adem vormde een wolk voor hem uit. De enige geluiden kwamen van de wind, van zijn bonzende hart, en van het tikken van de razendsnel afkoelende motor.

En die stem. Prentiss.

‘... de fuck ben je aan het doen?’ hoorde hij nog net.

Prentiss gaf hem een schop en schreeuwde zijn naam. Teig greep de vangrail vast om te voorkomen dat hij zijdelings in de sneeuw zou vallen. Eindelijk begon zijn hoofd op te klaren. Hij draaide zich met een boze blik om naar Prentiss, zag de woede en de angst op het gezicht van zijn vriend, en wist dat hij op moest staan.

‘De sleutels, Teig!’ snauwde Prentiss. ‘Geef me godverdomme de sleutels!’

Vlak achter hem zag Teig de zijkant van de ooit oranje UAZ Expedition, nu gedeukt en vol krassen. Er zaten twee gaten in het metaal, alsof de kapotte vangrail zijn klauwen in het busje had geslagen. Het was het eenvoudigste model, maar het was genoeg geweest om hen in leven te houden.

‘Teig!’ blafte Prentiss. Hij stak zijn hand uit, met de palm naar boven.

Eindelijk drong het woord ‘sleutels’ tot zijn hersenen door. Teig sprong overeind en rende naar het openstaande portier aan de bestuurderskant. Hij had de sleutels in het contact laten zitten, maar Prentiss was daar uiteraard niet van uitgegaan. Teig stak zijn hand naar binnen, draaide de sleutel om, en de motor bromde en klikte, met flink wat gegrom. Hij probeerde te starten.

De kou was er al in geslopen.

‘Fuck!’

Prentiss greep Teigs jas van achteren vast en rukte hem opzij. Hij klom achter het stuur, duwde het gaspedaal in, met zijn voet op de rem, en probeerde het contact zelf. De motor sputterde, maar startte niet.

Van achter het stuur draaide Prentiss zich om en staarde Teig met grote ogen aan.

‘Verdomme, Felix. Wat heb je gedaan?’

Teig had hem het liefst over de vangrail gegooid. Meestal waren Prentiss en hij maatjes, misschien wel elkaars beste vrienden, maar als collega’s zaten ze vaak lange tijd op elkaars lip, dikwijls in kleine ruimten of op gevaarlijk terrein. Prentiss mocht dan veel groter zijn dan hij, Teig had zich nog nooit laten afbekken. Door niemand.

Nu was het natuurlijk ook zo dat hij dat meestal niet verdiende. Maar vandaag misschien wel.

‘Probeer het nog eens!’

‘Ik wil hem niet verzuipen,’ zei Prentiss. Hij was boos, maar zijn ogen glommen vooral van angst, als een hond in de koplampen van een naderende auto.

‘Start die fucking bus dan!’

Prentiss draaide de sleutel om. De motor sputterde opnieuw, begon te grommen, en Teig kreeg een hartverzakking. Hij hield van zijn werk, maar hij was niet bereid ervoor te sterven.

De motor sloeg aan, kwam morrend tot leven, en Teig en Prentiss staarden elkaar aan, opgelucht maar nog steeds opgefokt.

‘Je bent achter het stuur in slaap gevallen,’ zei Prentiss. Zijn schorre stem was nauwelijks hoorbaar boven het lawaai van de motor uit.

Teig blies zijn adem uit. Het drong eindelijk tot zijn lichaam door hoe koud hij het wel niet had. Zelfs met alle lagen kleding die hij droeg, voelde hij het tot in zijn botten. Zijn aan de lucht blootgestelde gezicht schrijnde alsof het door de zon was verbrand, maar hij kende dit gevoel en begreep dat het gewoon de barbaarse kou was. De wolken verborgen wat in Siberië in de winter voor daglicht moest doorgaan. De thermometer in het busje had min dertig graden Celsius aangegeven, en aan het eind van de middag, wanneer de zon onderging, zou het nog veel kouder worden. Zelfs nu zou dat prikken van zijn gezicht binnen een minuut of tien in bevroering overgaan, als ze langs de weg zouden blijven staan en hij zijn gezicht onbedekt zou laten. Hij herinnerde zichzelf eraan dat hij de elementen niet moest trotseren zonder zijn ‘balaclava’ aan te trekken. Als kind had hij die dingen bivakmutsen genoemd, maar Prentiss had hem altijd verbeterd. Bankrovers uit de jaren zeventig droegen bivakmutsen, blijkbaar, terwijl geheim agenten en huurmoordenaars balaclava’s droegen. Alsof hij zich door Jack Prentiss moest laten vertellen hoe hij cool moest zijn.

Oké, misschien was dat eigenlijk wel zo.

‘Hé,’ zei Prentiss. Hij stak zijn laars uit het busje en porde Teig ermee. ‘Je viel in slááp achter het stuur.’

Teig kon het niet ontkennen. Hij had hen bijna vermoord – tot

twee keer toe. Eerst toen hij de vangrail raakte, en vervolgens toen hij de motor had uitgezet.

‘Ik ben nu klaarwakker,’ zei hij.

‘Dacht je nou echt dat ik je na zoiets laat rijden?’ vroeg Prentiss. Hij wreef met zijn handschoen over zijn grijzende baard. ‘Jezus christus, hoe heb je me weten over te halen om hierheen te komen?’

Teig negeerde de tweede vraag. ‘Kijk eens naar de weg en zeg me dat jij wilt rijden, en dan ga ik met alle plezier een dutje doen op de rijdersstoel.’

Prentiss ademde uit. Hij zette de verwarming hoger en staarde door de voorruit naar de weg voor hen. Even later schoof hij zonder een woord te zeggen op, en Teig klom achter het stuur. Hij trok het portier dicht, zette de UAZ in de eerste versnelling, en begon weer over de Weg des doods te rijden.

‘Val niet in slaap,’ zei Prentiss.

Teig dwong zichzelf te glimlachen. ‘Als jij er niet voor zorgt dat ik me te pletter verveel, blijf ik wel wakker.’

Ze waren de reis begonnen in Magadan, een havenstad aan de Zee van Ochotsk, in Noordoost-Siberië. Het bevolkingsaantal van de stad lag net onder de negentigduizend en nam steeds verder af naarmate er meer oudere bewoners overleden en jongeren vertrokken. In deze contreien was migratie over het algemeen maar één kant op gericht, wat niemand zou moeten verbazen. Niemand besloot zijn leven om te gooien en opnieuw te beginnen in Siberië.

Teig had meer dan genoeg gelezen over het verraderlijke weer, met name op de Kolyma-snelweg, maar hij begon het pas echt te begrijpen na de eerste driehonderd kilometer, toen zijn blik heen en weer bleef gaan tussen de brandstofmeter en de kant van de weg. Ongeveer om de tweehonderd kilometer was er een tankstation,

maar door de wind en de sneeuw, het geknerp van de banden op de permafrost, en de witte stilte die zich om hen heen uitstreckte, begon het idee van die tankstations te lijken op dromen van een woestijn-oase. Als je in de winter zonder benzine kwam te zitten op de Kolyma-snelweg, had je goede kans dood te vriezen.

Ze waren de vorige ochtend om acht uur met een volle tank uit Magadan vertrokken, een uur voor zonsopgang, en hadden iets meer dan de helft van de zestien uur durende rit afgelegd voor ze incheckten bij de accommodatie die Teig had geregeld. Ze overnachtten in een hotelletje waarvan de voornaamste aantrekkingskracht de aanwezigheid van een garage was waar tijdens de nacht de motor en brandstofleiding van het busje niet zouden bevriezen. Het dorpje waar ze hadden verbleven was zo klein dat de naam ervan al uit hun geheugen was verdwenen, meer een nederzetting rond een tankstation dan een echt dorp. De Kolyma-snelweg trok niet veel toeristen, maar het aantal was hoger dan nul. Evengoed bekeek de oude man die de herberg runde hen met de nieuwsgierigheid van een antropoloog.

Toen ze vanochtend bij het hotel waren vertrokken, richting het noordwesten, was het al moordend koud geweest. De temperatuur bleef dalen en Teig begon zich af te vragen of deze reis niet een oefening in hopeloze stompzinnigheid was geweest. Die zorg had hij niet geuit tegen Prentiss, die alleen maar bereid was geweest om mee te gaan uit vriendschap en omdat Teig hem bijna achtduizend dollar schuldig was. Prentiss wist dat het onwaarschijnlijk was dat Teigs ambitieuze plannen zonder hulp resultaat zouden hebben, dus was hij meegegaan om zijn investering te beschermen.

Teig zei tegen zichzelf dat Prentiss nog altijd een beetje in hem geloofde, ook al deed verder niemand dat. Een schrale troost, maar het was tenminste iets.

Het busje reed rammelend over de weg. Teig zat kaarsrecht, vastbesloten zich niet weer in slaap te laten wiegen. De Kolyma-snelweg liep tweeduizend kilometer dwars door het bevroren hart van Siberië, van Magadan helemaal tot aan de uitgestrekte rivierhaven Jakoetsk. De havenstad lag op minder dan vijfhonderd kilometer van de poolcirkel, ontving het equivalent van slechts vijf uur zonlicht per dag in de maand december, en op de meeste van die dagen ging de zon schuil achter de wolken. Met in de winter een gemiddelde minimumtemperatuur van veertig graden onder nul, zonder rekening te houden met de gevoelstemperatuur vanwege de wind, zou niemand die bij zijn volle verstand was hier ooit willen wonen. En toch had Jakoetsk driemaal zoveel inwoners als Magadan – bijna driehonderdduizend mensen. Er waren musea, theaters en een nachtleven. Het was een baken van beschaving in een bevroren woestijn. Mensen waren net kakkerlakken. Als ze maar vastbesloten genoeg waren, konden ze overal gedijen.

Teig en Prentiss reisden niet helemaal tot aan Jakoetsk. Ze gingen naar een plek met veel minder mensen, ergens waar het nog kouder was – de koudste bewoonde plek ter wereld, om precies te zijn.

‘Wat de fuck is er mis met ons?’ vroeg Teig lachend.

Prentiss ging rechtop zitten en schudde zijn hoofd alsof hij helder probeerde te worden. ‘Ben je wakker?’

Teig strekte zijn vingers om het stuur. ‘Iemand van ons moet het zijn.’

Prentiss fronste beledigd. ‘Als je naar die lucht hier kijkt, voelt het de hele tijd alsof ik in bed zou moeten liggen.’

‘Het zou in elk geval wel warmer zijn.’

Strikt genomen was het dag, maar hier betekende dat alleen maar een soort eeuwige schemering, een grijsblauwe lucht die door gaas gefilterd leek. Zelfs met de verwarming in het busje op volle sterkte

kon Teig de kou door zijn laarzen en twee lagen sokken heen voelen. Zijn tenen deden pijn. Zijn handen lagen bijna gevoelloos op het stuur, ondanks de thermische voering van zijn handschoenen.

‘Het is nog geen bedtijd,’ zei Teig. ‘Het is in wezen ongeveer lunchtijd.’

‘Wanneer denk je dat we het volgende tankstation zullen bereiken? We zouden de gids op moeten pikken over...’ Hij keek op het klokje op het dashboard. ‘... een half uur.’

‘We komen te laat,’ zei Teig. ‘Maar goed, een minuut of twintig maar. Het duurt uren om waar dan ook te komen op deze weg.’

Prentiss gromde, maar hij maakte het zich gemakkelijk op zijn stoel, als een beer in zijn hol. Als Engelsman zou hij een verwijzing naar American football niet snappen, maar Teig vond altijd dat hij eruitzag als een *lineman* uit de eerste linie die nu met pensioen was. Eén meter achtentachtig lang, zo sterk als een beer, met een borst als een kleerkast en een trotse bierbuik. Zowel zijn haar als zijn baard konden wel een knipbeurt gebruiken, maar over dat soort dingen maakte Prentiss zich nooit druk.

‘Ik hoef niet knap te zijn,’ zei hij altijd. ‘Ik ben nooit degene die op de film komt.’

Ze hadden elkaar vier jaar eerder leren kennen. Prentiss was knorrig, genadeloos eerlijk en toegewijd aan zijn werk gebleken. Maar wat echt de doorslag had gegeven voor hun vriendschap was Teigs besef dat hij een reisgenoot had gevonden die te verdragen was. Geen van beiden deden ze hun uiterste best om vrolijk te doen op sombere dagen. De twee mannen deelden een filosofie die ruimte liet voor stemmingswisselingen, en die filosofie schiep een band.

Wat hen echter nog sterker bond, waren de zeventuizend achthonderd en tweeënveertig dollar die Teig zijn vriend schuldig was. Prentiss was niet de enige aan wie Felix Teigland iets verschuldigd

was, maar de schuld aan hem was absoluut de grootste. Teig had een vlotte babbel, hij had altijd wel een plannetje dat hij met ongebreidelde enthousiasme rondbazuinde – een avondvullende documentaire van een veertienjarige regisseur uit Argentinië, de bergingsrechten op een Spaans galjoen, een tv-serie over striptekenaars in de Tweede Wereldoorlog die eigenlijk spionnen waren, en een *mockumentary* waarin de geschiedenis van Scooby-Doo en zijn team zou worden onderzocht alsof ze echt hadden bestaan.

Teig was langzaam opgeklommen. Hij was in de zomer voor zijn laatste jaar op de universiteit begonnen als technisch camera-assistent bij de crew van *Ghost Sellers*, een realitydocumentaire reeks over drie onderzoekers van de paranormale wereld die gebouwen waarvan werd gezegd dat het er spookte bij wijze van gimmick ‘officieel’ verifieerden. Meestal waren het hotels en bed and breakfasts die hun reputatie als spookhuis gebruikten om toeristen te lokken, maar sommige afleveringen gingen over huizen en andere gebouwen die te koop stonden en waarvan de eigenaren dachten dat het feit dat het er spookte een aanbeveling was. Teig had twee seizoenen met die ploeg gewerkt voordat het programma werd geschrapt, en hij was buitengewoon ontevreden geweest over de vermeende spoken en de zogenaamde onderzoekers. Hij had zo zijn redenen om spoken te willen vinden, maar hij had nog nooit enige aanwijzing van ook maar één spook gevonden, hoewel het programma van zeventwintig gebouwen ‘officieel’ had bevestigd dat het er spookte in de tijd dat hij bij hen werkte.

Maar goed, hij was wel bij de televisie gekomen. Sindsdien had hij zich via verschillende baantjes omhooggewerkt. Hij was onderzoeksassistent geweest, persoonlijk assistent en heel af en toe een ‘talent’ op het scherm. Zeven jaar geleden had hij zijn eigen bedrijf, Teigland pov, opgericht, en na vier tropenjaren had hij vaste con-

tacten met leidinggeevenden bij Discovery en National Geographic weten op te bouwen. Vlak achter elkaar had hij een aantal documentaires en twee series verkocht, waarvan de laatste, *Public Service*, de geschiedenis van sekswerk over de hele wereld uit de doeken deed.

Toen de laatste van de leidinggeevenden met wie hij bevriend was Discovery verliet en er maar één bondgenoot overbleef bij National Geographic, begon hij het benauwd te krijgen. Hij had iets groots nodig, een programma dat hij aan iedereen kon verkopen, niet alleen aan degenen die hem al zagen zitten. Hij wilde zijn eigen *Wicked Tuna* of *Ice Road Truckers*, of, God verhoede het, *Duck Dynasty*. Een baanbrekend programma, iets eigenzinnigs maar toch commercieels. Iets wat jaren zou draaien en ervoor zou zorgen dat hij met zijn bedrijf het hoofd boven water kon blijven houden. Zonder een voltrefter zou zijn carrière binnen een paar maanden op de vuilnisbelt van de tv-wereld belanden.

Teigs successen hadden hem genoeg geld opgeleverd om het bedrijf draaiende te houden en om de meeste mensen te betalen die een gok met hem hadden gewaagd en hadden verloren. Een voor een betaalde hij hen terug. Maar er waren er nog steeds aan wie hij geld schuldig was. De toestand begon weer belabberd te worden en Teig begon zich zorgen te maken.

Hij dacht dat hij zijn voltrefter had gevonden met de Kolymasnelweg, maar hij was niet van plan het te verkopen zonder een of andere *proof-of-concept*-video, iets om mee te nemen naar verkooppraatjes zodat hij kon zeggen dat hij er zelf was geweest, kon vertellen hoe het voelde om op een plek te zijn die zo koud was dat één fout of één ongelukkige speling van het lot je dood kon betekenen.

En dus waren ze nu hier. Teig en Prentiss op de Bottenweg. Daar was je tenslotte toch vrienden voor, om samen je leven te wagen?

Het was niet de troosteloosheid, niet de duisternis en zelfs niet het klimaat dat hem had overgehaald om in deze reis te investeren. Het was die naam, de Bottenweg. Op officiële kaarten stond hij vermeld als R504. Qua weg stelde hij niet veel voor. Aan beide uiteinden was de weg verhard, maar daarna maakte dat wegdek plaats voor gewalst grind, dat over het grootste deel van de lengte van de Kolyma-snelweg op de permafrost was gelegd. Op veel plaatsen was de weg zo smal dat als twee auto's elkaar passeerden, ze net de lak van elkaar schraapten. Het landschap bestond uit sneeuw, kale bomen, bergen en af en toe een vangrail, plus de nederzettingen die als stadjes werden beschouwd, maar waarvan er vele bestonden uit enkele tientallen gebouwen en de vermetele zielen die ermee gepaard gingen.

In de tijd waarin Stalin de Sovjet-Unie had opgebouwd, waren er enorme goud- en uraniumertslagen ontdekt, wat betekende dat er veel geld te verdienen viel. Teig begreep waarom mensen toentertijd naar de regio waren getrokken – geld was altijd een geweldige drijfveer – maar vóór die tijd waren er al eeuwen mensen hier, en hun drijfveren waren een mysterie. De Jakoeten waren in de dertiende eeuw gekomen, en op dat moment leefden er al inheemse stammen in de regio.

Hij begreep dat die kolonisten in de zomer konden zijn aangekomen, maar in de eerste winternacht waarin het zo koud werd dat je oogballen in je hoofd bevroren, zouden de meeste rationele wezens toch hebben overwogen om richting het zuiden te trekken.

Degenen die een keuze hadden, tenminste.

‘Je bent er weer over aan het malen,’ zei Prentiss.

Teig blies zijn adem uit. Meestal ontkende hij het, maar deze keer knikte hij. ‘Ik kan er niks aan doen.’

‘Dit is het programma dat je wilt maken, man. Als je je er zo door op de zenuwen laat werken, waarom zijn we dan helemaal hierheen

gekomen? Ik zou ergens kunnen zijn waar het lekker warm is, met iemand die lekker warm is.'

'Ik weet het. Je hebt gelijk.'

Prentiss snoof. 'Ik heb altijd gelijk, Felix.'

'Je weet dat ik een hekel heb aan die naam.'

'Het is jóúw naam! Ik heb hem je niet gegeven. Bel je moeder en ga tegen haar tekeer als je dat zo graag wilt.'

Teig keek van opzij naar hem. 'Oké, John.'

'Alleen mijn oma noemt me John, en dat is alleen maar omdat ik het niet over mijn hart kan verkrijgen om haar tanden uit haar mond te slaan.'

'Je moet jezelf niet zo tekortdoen, man. Jij lijkt me echt iemand die niet zou aarzelen om de tanden uit de mond van zijn oma te slaan.'

Prentiss knipperde met zijn ogen. 'Wat zeg je toch een lieve dingen.'

Het busje schudde toen Teig een bocht in de weg nam en de banden over de bevroren ondergrond schuurden. Het eerste uur had het geluid van de motor wel een boor in zijn schedel geleden, maar hij was eraan gewend geraakt.

Alleen die bandensporen in de weg, hoe het busje eroverheen rammelde... daar zou Teig nooit aan wennen.

'Je hebt gelijk. Ik kan nergens anders aan denken,' zei hij. 'De botten.'

Prentiss ademde uit. 'Ik wist wel dat je er verdomme weer over aan het malen was.'

Teig had het eerste jaar op de universiteit in bed doorgebracht met een meisje dat Miranda heette, en haar twee favoriete dingen waren spookverhalen en zijn tong, in die volgorde.

Noodgedwongen had hij voor zijn gevoel wel honderden afleveringen gezien van programma's over gespannen kijkende spokenjagers die net deden alsof ze in oude huizen vreemde geluiden hoorden of temperatuurveranderingen waarnamen. Destijds was hij een verstokt scepticus geweest, al was het juist aan zijn omgang met Miranda te danken dat hij later bij *Ghost Sellers* uitkwam. Terwijl Teig zijn mond dichtield over zijn twijfels had Miranda hem stevig vastgehouden terwijl ze naar al die programma's keek, had ze haar ogen bedekt, en was ze precies op de juiste momenten geschrokken. Teig had nooit laten blijken wat hij ervan vond, gedeeltelijk omdat hij haar niet wilde beledigen, maar voornamelijk omdat hij niet wilde hoeven uitleggen waarom hij zo'n razende rancune tegenover die schaamteloze huichelaars voelde.

Wat had hij moeten zeggen?

Ik heb gewacht op de geest van mijn zusje, en die is nooit gekomen.

Hij zou er alles voor over hebben gehad om ook maar een glimp van haar geest op te vangen, om te weten dat ergens, op de een of andere manier, haar lach voortleefde.

Teig was twaalf geweest toen de zilverkleurige bestelwagen op de hoek bij hun huis was gestopt. Een uitzinnige, kaneelkleurige puppy kefte vrolijk achter het deels geopende raampje van de bestuurder. De achtjarige Olivia had opgewonden in haar handen geklapt en was stralend van blijdschap naar de bestelwagen gerend. De chauffeur, in een donkere hoody en met een zonnebril op, had de motor laten lopen terwijl hij naar de achterkant van het busje was gegaan en het zijportier had opengeschoven, met de puppy in zijn handen.

Die stomme puppy.

Teig moest die dag op haar passen. Hun moeder was in het ziekenhuis geweest en hun vader aan het werk in zijn kantoor aan huis. Olivia had altijd aan zijn haar getrokken en vaak genoeg geprobeerd

de baas over hem te spelen, maar ze had hem ook aan het lachen gemaakt zoals niemand anders kon. Als kind durfde ze veel, altijd sprong ze van schommels en zocht ze naar nieuwe manieren om met haar step tegen dingen aan te botsen. Elke keer dat een van hun ouders had gezegd dat ‘je jezelf nog eens de dood in jaagt’, kneept Olivia met een sluwe grijns haar ogen een beetje dicht. ‘Als dat gebeurt, kom ik terug om Felix voorgoed elke dag te kwellen!’

Het busje was achter een verlaten winkelstraatje teruggevonden, zwart en verwrongen door het vuur.

Olivia was twee maanden later in dezelfde staat gevonden.

Teig had jaren gewacht tot haar beloofde geest zou verschijnen, maar dat was nooit gebeurd. Tegen de tijd dat hij Miranda’s bed in haar studentenkamer en haar obsessie met spokenjagers had bereikt, was alle hoop op een leven na de dood weggebrand.

Maar na een heel schooljaar met Miranda had het kijken naar die programma’s hem ertoe gebracht onderzoek te doen naar spookverhalen, en was hij nieuwsgierig geworden. Teig zei tegen zichzelf dat het geen hoop was, dat hij geen enkele verwachting had dat Olivia’s geest plotseling in zijn studentenkamer zou verschijnen of tijdens een willekeurige aflevering van *Haunting America*, maar dat jaar was er een vonkje van het een of ander bij hem teruggekomen, en dat was nooit meer helemaal weggegaan. Op een dag tijdens het werk aan *Ghost Sellers* had hij de opdracht gekregen om Deja Madison, een van de sterren van het programma, naar het meest recente ‘spookhuis’ te rijden. Teig had van de gelegenheid gebruikgemaakt om haar te confronteren met de vraag of ze ook maar iets geloofde van wat ze in het programma deed. Hij had verwacht dat ze boos zou worden, dat ze hem misschien wel zou ontslaan, of dat ze hem in vertrouwen zou nemen en zou toegeven dat het allemaal doorgestoken kaart was. Teig had niet verwacht dat haar ogen op-

lichtten en ze vurig bevestigend antwoord gaf op zijn vraag. Ja, had ze gezegd, minstens negentig procent van wat ze op televisie lieten zien was puur theater, allemaal onzin om de kijkers en de zender tevreden te stellen.

‘Maar die tien procent,’ had Deja gezegd. ‘Daar draait het om.’

Ze was hem verhalen begonnen te vertellen over plekken waar ze geweest was, dingen die ze had gezien, gehoord en gevoeld, die zo verontrustend waren dat Teig zich er een paar keer op betrapte dat hij zijn adem inhield. Ze brachten twee uur door in de auto en Deja werd zijn vragen nooit zat, en ze bleef al die tijd vol passie praten over de spoken waarvan ze geloofde dat ze ze was tegengekomen. Aan het eind van die dag was Teig weliswaar nog niet helemaal overtuigd, maar een stuk minder stellig in zijn scepsis.

Hij wilde erin geloven.

Hij had er altijd al in willen geloven.

Als het ergens kon spoken, als spoken konden verschijnen, dan zou Olivia zich misschien op een dag aan haar belofte houden en bij hem terugkomen, en dan zou Teig haar eindelijk kunnen vertellen hoe erg hij het vond wat er met haar was gebeurd. Dan zou hij haar eindelijk kunnen smeken om hem te vergeven.

Er verstreken jaren. Hij werd helemaal in beslag genomen door zijn werk. Hij werd geleeft door het succes en de mislukkingen. Hij was jaren geleden al gestopt met zoeken naar geesten, maar als hij eerlijk was tegen zichzelf, had hij het nooit helemaal opgegeven. Toen hij voor het eerst over de Bottenweg las, maakte dat iets in hem wakker, iets van de angst en de ontzetting. Hij was nog nooit op een plek geweest met een geschiedenis die zo duister en droevig was als deze.

Ondanks de tijd die hij had doorgebracht met zogenaamde onderzoekers van de paranormale wereld was hij nog nooit ergens geweest waar het zo door geesten bezocht voelde als hier.

Teig huiverde, en niet van de kou.

Hij wreef in zijn ogen. ‘Het kan niet ver meer zijn. Als we de gids eenmaal hebben opgepikt, moet jij maar een tijdje rijden.’

Prentiss verschoof op zijn krakende stoel. ‘Alles goed met je?’

‘Het is nogal wat, deze plek,’ gaf Teig toe. ‘Erover lezen is nog tot daaraan toe. Je ziet het woord “goelag” staan en je hebt een vaag idee van wat het is, maar dan kom je hier en dan realiseer je je dat die gevangenkampen *hiér* waren.’

Hij keek uit zijn raampje en keek naar de dode bomen die voorbijkwamen, het landschap dat zo troosteloos was dat het net zo goed een andere planeet had kunnen zijn. Maar dit was toch echt de aarde, de wereld van mensen die grenzeloos waren in hun wreedheid.

‘Ik hou er niet van om aan die dingen te denken,’ zei Prentiss terwijl hij uit zijn eigen raampje keek. ‘Maar weet je, als je dit project van de grond krijgt, zullen we heel lang aan niets anders denken.’

Teig blies zijn adem uit. ‘Mensen moeten het weten. De lelijkste delen van de geschiedenis zijn de belangrijkste delen om te onthouden.’

Prentiss knikte, en daarna lieten ze de ronkende motor een tijdje het woord doen. Teig meende wat hij had gezegd. Het voelde belangrijk voor hem om ervoor te zorgen dat niet werd vergeten wat voor verschrikkelijks er op deze plek was gebeurd. Hij had van zijn leven nog nooit over de bouw van de Kolyma-snelweg gehoord, en toen hij het aan vrienden vroeg die hij vertrouwde, kon geen van hen zich herinneren ooit het verhaal te hebben gehoord.

Er was al een netwerk van concentratiekampen – de goelags – in Siberië geweest, maar toen de Sovjets goud- en uraniumlagen vonden, wilde Stalin dat er een weg tussen Magadan en Jakoetsk werd gebouwd. Ten minste tachtig nieuwe kampen werden er langs de

route gebouwd om een meteen inzetbare arbeidersploeg te verschaffen. Politieke gevangenen, misdadigers, onschuldige mensen die pech hadden gehad, mannen die het hadden gewaagd naar de vrouwen van hoge sovjetfunctionarissen te kijken – allemaal voedden ze de goelags. Honderdduizenden werden er aan het werk gezet om de Kolyma-snelweg te bouwen. In de loop der jaren stierven er wel zeshonderdduizend mensen tijdens de bouw van de weg, de meesten doordat ze doodvroren.

Hun lichamen werden begraven op de plek waar ze sneuvelden en werden onder de permafrost geploegd.

Er lagen honderdduizenden bevroren lijken onder de Bottenweg. Ze reden over ijzige graven vol gaten en bandensporen – ze reden er al over sinds ze aan de reis waren begonnen – en er waren nog honderden kilometers te gaan.

2

Het tankstation had geen uithangbord, maar wie er langskwam, had dat ook niet nodig. Er stonden drie roestende pompen naast een gaashekwerk, met daarachter vier enorme benzinetanks. Overal elders zouden tanks zich onder de grond hebben bevonden, maar de eigenaar van deze bouwvallige bedoening aan het einde van de wereld had besloten ze niet in de permafrost in te graven.

Teig fronste toen hij stopte bij de pomp, en hij staarde naar een vierkant gebouwtje dat het kantoortje van de kassier moest zijn. Het zag er eerder uit als een schuilkelder, een eeuw na de oorlog waarvoor die was gebouwd, welke dat ook was. Iemand had er met een spuitbus een paar cyrillische letters op aangebracht, waardoor Teig twijfelde of zijn aanname dat het tankstation geen uithangbord had wel juist was. Er zou 'tankstation' of 'contant betalen' of voor zijn part 'gevaarlijke stoffen' kunnen staan, maar het betekende in elk geval iets voor iemand.

Hij zette het busje in zijn vrij. De motor tikte en ratelde. Prentiss zag eruit alsof hij in slaap was gevallen, maar de man snurkte als een grizzlybeer met een afwijking in zijn neustussenschot en op dit moment zag hij er zo vredig uit dat het niet anders kon dan dat hij deed alsof.